

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1987

Vragen van het lid **Langkamp** (SP) aan de ministers voor Jeugd en Gezin en van Justitie over *het toenemende geweld tegen gezinsvoogden*. (Ingezonden 3 februari 2009)

1
Wat is uw reactie op de berichten dat het geweld tegen gezinsvoogden toeneemt?¹

2
Bent u bereid een onderzoek te doen naar de toename en omvang van het geweld tegen gezinsvoogden?

3
Welke middelen hebben de Bureaus Jeugdzorg en gezinsvoogden om zich te beschermen tegen dit geweld? Worden alle middelen door de Bureaus Jeugdzorg ook voldoende ingezet?

4
Zijn gezinsvoogden voldoende op de hoogte hoe zij zich kunnen beschermen tegen geweld? Zo nee, wat bent u van plan hieraan te veranderen?

5
Worden bedreigingen tegen gezinsvoogden geregistreerd? Zo ja, op welke manier? Zo nee, bent u bereid dit te laten registreren?

6
Ligt de grens voor aangifte in alle gevallen bij doodsb bedreigingen wat

de directie van Bureau Jeugdzorg Rotterdam te kennen geeft? Vindt u ook dat hier de grens ligt, of is dat eerder? Kunt u uw mening toelichten?

7
Wat gaat u doen aan het feit dat politie en justitie soms slecht terugkoppelen over wat er gebeurt met aangiftes van bedreigingen tegen een gezinsvoogd?

8
Wat gaat u doen aan het feit dat het voor het Openbaar Ministerie vaak lastig is om iets te kunnen met een aangifte van een gezinsvoogd, omdat er vaak onvoldoende bewijslast is daar het geregeld in de privésfeer plaatsvindt, en er niet altijd een getuige is?

9
Hoe staat u tegenover het dubbel straffen van plegers van geweld tegen gezinsvoogden, zoals van plegers van geweld tegen ambulancedienders en politie?

10
Welke maatregelen gaat u nemen om gezinsvoogden en voogden beter te beschermen tegen geweld?

11
Bent u bereid, zoals het Bureau Jeugdzorg in Zeeland, overall een speciaal bedrijfsopvangteam te ontwikkelen?

12
Wat gaat u doen aan het negatieve imago van gezinsvoogden?

¹ Nederlands Dagblad, 31 januari 2009: «Dagelijks worden gezinsvoogden bedreigd» en «Geweld tegen voogd dubbel gestraft» <http://www.nd.nl/artikelen/2009/januari/30/dagelijks-woorden-gezinsvoogden-bedeigd> <http://www.nd.nl/artikelen/2009/januari/30/geweld-tegen-voogd-dubbel-gestraft>,

Antwoord

Antwoord van minister **Rouvoet** (Jeugd en Gezin), mede namens de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 18 maart 2009)

1
Dat gezinsvoogdijwerkers mishandeld en zelfs met de dood bedreigd worden kan niet worden getolereerd. Gezinsvoogdijwerkers dienen beschermd te worden tegen geweld.

2
Ja. Het programma Veilige Publieke Taak, in 2006 ingesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zal bij de volgende meting (medio 2009) naar de omvang en aard van geweld tegen werknemers met een publieke taak

ook de jeugdzorg, waaronder de gezinsvoogdijwerkers, betrekken.

3

Het is onbekend welke middelen thans worden ingezet en of dit voldoende gebeurt. De MOgroep Jeugdzorg, de brancheorganisatie van onder andere jeugdzorg, heeft laten weten dat geweld tegen jeugdzorgmedewerkers niet wordt getolereerd. De bescherming van de medewerkers is zeker geen nieuw thema voor de jeugdzorg. Wel vormen de bedreigingen op internet voor de MOgroep Jeugdzorg aanleiding om nog nadrukkelijker aandacht te hebben voor de bescherming van de medewerkers zelf.

Indien een gezinsvoogdijwerker bedreigd wordt kan hiervan melding gedaan worden bij de werkgever en aangifte gedaan worden. De MOgroep Jeugdzorg zal zich inspannen dat bestuurders nog explicieter werknemers stimuleren om geweld te melden. De MOgroep Jeugdzorg ontwikkelt momenteel een landelijk agressieprotocol, waarmee alle jeugdzorgmedewerkers op de hoogte zullen zijn van de mogelijke vervolgstappen. Dit protocol zal komend voorjaar worden besproken met de achterban van de AbvaKabo en daarna in gebruik genomen worden. Een agressieprotocol is een handreiking waarin de mogelijke vervolgstappen na een bedreiging vermeld staan. Thans werken diverse bureaus jeugdzorg overigens al met een eigen protocol. Het programma Veilige Publieke Taak van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ zal binnenkort een pilot starten waarin gezocht wordt naar best practices om het geweld binnen de jeugdzorg tegen te gaan.

4

Of gezinsvoogdijwerkers voldoende op de hoogte zijn is mij onbekend. Wel werken diverse bureaus jeugdzorg met een agressieprotocol en ontwikkelt de MOgroep Jeugdzorg een landelijk eenduidig agressieprotocol, waarmee alle jeugdzorgmedewerkers op de hoogte zullen zijn van de mogelijke vervolgstappen.

5

Niet alle bureaus jeugdzorg registreren het aantal bedreigingen. Ik

heb vernomen dat een aantal bureaus jeugdzorg hier bewust voor gekozen heeft. Vanuit het programma Veilige Publieke Taak worden werkgevers, waaronder de bureaus jeugdzorg, in ieder geval gestimuleerd en van instrumenten voorzien om het aantal bedreigingen te registreren. Bureaus jeugdzorg kunnen om niet gebruik maken van het Agressie en Registratiesysteem Overheden.

6

Of er aangifte gedaan moet worden is een vraag die per situatie door de jeugdzorgmedewerker en/of de werkgever gesteld en serieus beoordeeld moet worden. Een medewerker van bureau jeugdzorg heeft echter altijd de vrijheid om aangifte te doen. Wel ben ik van mening dat een bedreiging, in welke vorm dan ook, altijd gemeld moet worden bij de werkgever. En een werkgever dient een dergelijke melding hoe dan ook serieus te nemen en voldoende steun te bieden aan de betreffende jeugdzorgmedewerker. Ik ben voorstander van een duidelijk aangiftebeleid bij werkgevers waaruit blijkt in welke gevallen zij aangifte doen.

7

De informatievoorziening aan slachtoffers, waaronder die met een publieke taak zoals gezinsvoogdijwerkers, heeft reeds voortdurende aandacht. Niet alleen binnen het politieproces, maar ook binnen het Openbaar Ministerie. Structurele problemen bij de terugkoppeling aan slachtoffers in het algemeen of aan hulpverleners in het bijzonder, zijn mij niet bekend. Eventuele klachten of signalen in de toekomst over onvoldoende terugkoppeling zal ik doorgeven aan de Minister van Justitie.

8

Het wettelijk bewijsminimum kan in sommige gevallen waarbij onvoldoende getuigen aanwezig waren inderdaad in de weg staan bij een veroordeling. Dit kan worden ondervangen door aan hulpverleners voor te schrijven zich naar risicosituaties te laten vergezellen door een collega. Een dergelijk advies is in sommige agressieprotocollen van de bureaus jeugdzorg reeds opgenomen en maakt ook onderdeel

uit van het landelijke agressieprotocol dat de MOgroep Jeugdzorg momenteel ontwikkeld.

9

Ik sta hier positief tegenover. De richtlijnen die zien op de strafeisen van het Openbaar Ministerie strekken hier reeds toe. Sinds 1 december 2006 geldt als richtlijn dat de strafeisen aanzien van het basisdelict in beginsel wordt verdubbeld indien er sprake is van geweld tegen een persoon in de rechtmatige uitoefening van zijn beroep. Een gezinsvoogd valt hier vanzelfsprekend ook onder. Daarbij merk ik wel op dat ook overige factoren van (zowel verhogende als verlagende) invloed kunnen zijn op de uiteindelijke strafeis.

10

Het beschermen van de jeugdzorgmedewerker tegen geweld en bedreigingen is primair de verantwoordelijkheid van de werkgever, d.w.z. de bureaus jeugdzorg. Voor het overige verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2 en 3.

11

Het is primair de verantwoordelijkheid van de bureaus jeugdzorg om hierover te beslissen. Het programma Veilige Publieke Taak heeft het Sjabloon Arbocatalogus ontwikkeld. In dit Sjabloon worden handvaten geboden om tot organisatiebeleid ten aanzien van agressie en geweld te komen. Nazorg (een verplicht onderdeel volgens de Arbeidsomstandighedenwet) maakt daar onderdeel van uit.

12

Er is een aantal trajecten gaande dat samengenomen naar verwachting een positieve invloed heeft op de beeldvorming rond gezinsvoogdijwerkers. Dit zijn de volgende trajecten:

- de toepassing van een nieuwe werkwijze voor de uitvoering van ondertoezichtstelling, de Deltamethode;
- de ontwikkelingen gericht op de professionalisering van de gehele jeugdzorgbranche binnen het Actieplan Professionalisering Jeugdzorg;
- activiteiten gericht op de arbeidsmarkt voor de jeugdzorg in

het aangekondigde Actieplan
Arbeidsmarkt Jeugdzorg;
– en recentelijk de bescherming van
de jeugdzorgmedewerkers zelf door
de inzet van het programma Veilige
Publieke Taak.

¹ Zie voor het laatste voortgangsverslag van
het programma Veilige Publieke Taak, Tweede
Kamerstukken, vergaderjaar 2008–2009,
28 684, nr. 191.